

הרה"ג יוסף (קאצ'י) ב"ר משה יצחק הלוי זצ"ל
אחיו של רבינו יחיא יצחק הלוי

קומו ונעלה ציון אל ה' אלהינו

מעשה שהיה בשנת התרל"ט לבריאת עולם. לפי הקבלה מאבי, מת איש עני תלמיד חכם ירא ה' מאד, והניח אשה ובן ששמו עמנואל נקאש. ושם האשה תורכיה בת השאש. לאחר פטירתו היה נראה בלילה לאשתו בת השאש. ושומעת כדברו אליה שהוא קול בעלה. ואלה הדברים שהיה מדבר אליה: "קומי עלי ירושלים"² ושוב כמה פעמים חוזר ונראה אליה, ומדבר אליה: "קומי עלי ירושלים"! ומאיים עליה בהכאות³, עד לרוב פחדה באת לספר לזקני הרב שלום מנצורה⁴, שהיה יודע לפתור השאלות⁵. ויקבע לה זמן למחרת. וישאל כדרכו הרגיל, לשאת כפיו ועיניו לשמים⁶. וישיבוהו כי בא מועד כי עת לחננה⁷. ולכן עמד והזמין מרבני ועיני העדה לדעת מה לעשות בכדי להסיע את הזקנה ואת בנה עמנואל אלנקאש לירושלים. לפי שבאותו הזמן לא ידעו היהודים איפה הדרך לירושלים, מגודל הגלות הארוך והמר. אבל נמצא איש שהוא יחיד בדורו,

1. נדפס על ידי יהודה רצהבי בכתב העת קתדרה (י"ז) תשרי תשמ"א. מלבד ההערות דלהלן סביב דברי הרב יוסף יצחק הלוי, נדפס שם מבוא גדול. כאן הוגה המאמר מתוך כתב יד מחברו, והשמטות שנפלו בהדפסה הנ"ל תוקנו בשתיקה. שינויים משמעותיים צוינו בהערות תוך סוגריים מרובעים. [שוב נדפסו כתבי הרב יוסף יצחק הלוי בספר עדות ביהוסף].
2. לאו דווקא ירושלים. בפי יהודי תימן "ירושלים" הוא גם כינויה של ארץ ישראל.
3. הכאות - מכות. תצורה שגורה בפי בני תימן. [מצויה גם בלשון חכמים, אלא שנותרה שגורה יותר בפי יהודי תימן].
4. ר' שלום מנצורה הוא זקנו של הכותב מצד אמו. נודע בחיבורו על התורה, "נר מצוה" (מנצורה בהיפוך סדר האותיות), ובהגות שהוסיף לכמה חיבורים של חכמי תימן. ר' יעקב ספיר מספר עליו שהיה ראש היועצים של המלך (אבן ספיר, עמ' קט"ז-ק"י).
5. דהיינו, פתרון חלומות.
6. הכותב, שהכיר את סבו, מעיד על תנועותיו המקובלות בעת תפילה. [בעת שהיה מתייחד עם בוראו בתפילות ובתחינות מיוחדות].
7. על דרך הכתוב תהלים ק"ב י"ד.